

та підвищенню добробуту суспільства, не зважаючи на жахливу військову агресію, фізичну руйнацію економіко-соціальної інфраструктури та важкий період трансформації державних процесів публічного управління. Впровадження сучасних цифрових технологій дозволить покращити доступність і ефективність публічних послуг, зменшити корупційні ризики та підвищити прозорість роботи органів влади. Важливим аспектом є сприяння розвитку інформаційного суспільства, засобів масової інформації, креативного середовища та ринку. Крім того, цифрова трансформація України повинна бути орієнтована на міжнародне, європейське та регіональне співробітництво з метою інтеграції України в ЄС і доступу до європейського та світового ринку електронної комерції, банківської і біржової діяльності, а також співпрацю на регіональних ринках.

Список використаних джерел:

1. Атаманова Н.В., Луначенко І.В. До питання цифровізації публічного управління в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2024. №68. С. 4-8.
2. Польовий П.В. Модернізація публічного управління в умовах розвитку цифрового суспільства. Механізми публічного адміністрування. Вісник Академії митної служби України. Серія: Державне управління. № 2 (29). С. 37–43.
3. Чорний С.В. Поняття та перспективи розвитку цифровізації у сфері публічного управління. *Київський часопис права*, (4), 224-229.
4. Разумей Г.Ю., Разумей М.М. Діджиталізація публічного управління як складник цифрової трансформації України. Публічне управління та митне адміністрування. №2 (25). 2020. С. 139-145.

Степаненко Наталія

*Університет економіки та права “КРОК”,
доцентка кафедри теорії та історії держави і права,
докторка філософії в галузі права, доцентка*

Курілець Олександр

*Університет економіки та права “КРОК”,
аспірант 2 року навчання
кафедри теорії та історії держави і права*

Щодо визначення пріоритетних сфер відновлення України від наслідків російської агресії: нормативно-правове регулювання розподілу фінансування

В умовах, російсько-української війни, виживання України, як держави та українців, як нації залежить від швидкості ухвалення правильних рішень як на фронті під час бойових дій, так і в урядових кабінетах, де розробляються механізми ефективного подолання наслідків війни в усіх сферах функціонування держави та суспільства.

Згідно з опублікованою Світовим банком «Четвертою швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA4)», станом на 31 грудня 2024 року загальна вартість відбудови та відновлення в Україні впродовж наступного десятиліття становить 524 мільярдів доларів США, це включає потреби як у державному, так і в приватному секторах. Пряма шкода в Україні сягнула майже 176 мільярдів доларів США. Збитки, як і раніше, зосереджені в житловому секторі, енергетиці та видобувних галузях, транспорті, торгівлі та промисловості, а також сільському господарстві, причому збитки значно зросли після RDN3 в енергетичному секторі, що свідчить про зростання рівня пошкоджень і руйнувань, незважаючи на триваючі зусилля з відновлення [1].

II Міжнародна науково-практична конференція

Важливо також усвідомлювати, що військові дії тривають, ворог щодня продовжує знищувати критичну інфраструктуру, соціальні об'єкти та житло українців. Кількість внутрішньо переміщених осіб зростає, а соціальна напруга в суспільстві збільшується. За даними Міністерства соціальної політики України, станом на березень 2025 року в Україні офіційно зареєстровано понад 4,6 млн внутрішньо переміщених осіб [2].

В той же час бюджет України на 2025 рік прийнятий з дефіцитом в 1.640.630.585 тис. гривень [3], що не дивно в умовах падіння ВВП, скорочення обсягу зовнішньо-економічної діяльності, недонадходження до бюджетів від податкових та митних платежів.

Постійне зростання потреб у відновленні критичної та соціальної інфраструктури, а також збільшення витрат у соціальній сфері на фоні обмеженого фінансування, зумовлює необхідність розробки та впровадження ефективних механізмів стратегічного планування відновлення України, оптимізації розподілу фінансових ресурсів і залучення додаткових джерел фінансування.

Реагуючи на наявні виклики в Україні розпочали роботу фонди відновлення у зв'язку зі збройною агресією росії. Уряд закликає міжнародних партнерів, інвесторів, громадські організації, представників бізнесу та громадян надати Україні фінансову підтримку, яка сприятиме відродженню стабільності української економіки та допоможе українцям в умовах війни з росією [4].

З метою залучення інвестицій також був розроблений та прийнятий в лютому 2024 року Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України» [5].

І якщо говорити про планування відновлення, то цьому питанню приділяють увагу як і вітчизняні вчені, зокрема Петруненко Я.В. [6], так і постійно це питання звучить на міжнародному високому рівні в межах «Ukraine Recovery Conference».

Та коли час підходить до реалізації планів, залученні до їх виконання сторони стикаються з відсутністю дієвих механізмів ефективного використання обмежених фінансових ресурсів, а спроби створення таких механізмів не завжди закінчуються успішно.

Одним з прикладів такої спроби є постанова Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2024 р. №903, якою затверджено порядок підготовки, подання, оцінки та визначення критеріїв пріоритетизації концепцій публічних інвестиційних проєктів на 2025 рік [7].

Відповідно до якої розгляд та оцінку таких проєктів здійснює Стратегічна інвестиційна рада, утворена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 травня 2024 р. №549 «Про утворення Стратегічної інвестиційної ради» [8].

10 вересня 2024 року під головуванням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала відбулося друге засідання Стратегічної інвестиційної ради. Основною темою зустрічі стало ухвалення Єдиного портфелю публічних інвестиційних проєктів та формування переліку пріоритетних проєктів для фінансування на 2025 рік. «Єдиний портфель інвестиційних проєктів стане ключовим інструментом для систематизації та координації державної політики у сфері публічних інвестицій. Його затвердження — це важливий крок до створення прозорої та ефективної стратегії, спрямованої на розвиток країни та залучення міжнародних партнерів до її відбудови», — зазначила Перша віцепрем'єр-міністерка України – Міністерка економіки України Юлія Свириденко [9].

В ході підготовки Єдиного портфелю публічних інвестиційних проєктів Міністерством фінансів України проводилася оцінка концепцій публічних інвестиційних проєктів, поданих головними розпорядниками бюджетних коштів під час підготовки Бюджетної декларації на 2025-2027 роки. За результатами такої оцінки серед пріоритетних проєктів були: житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб; відновлення пошкодженого житлового фонду за рахунок проведення капітальних ремонтів багатоквартирних будинків.

Разом з тим, Міністерство фінансів України визначило топ 20 проєктів, які були подані на фінансування, водночас не відповідають умовам військового стану. Серед таких проєктів: будівництво Міжнародного центру зустрічей студентської молоді України та Республіки Польща за понад 330 млн грн, будівництво Державного музею-архіву народної культури

Українського Полісся у місті Києві – за понад 109 млн грн, реконструкція та розвиток комплексу споруд центральних державних архівів України у м. Київ – за понад 1 млрд грн [10].

Викладене свідчить про те, що паралельно із створенням фондів в Україні мають бути створені прозорі, гнучкі процедури планування та залучення інвестицій. Такі механізми мають гарантувати контроль за плануванням і використанням залучених капіталовкладень.

Адже сам факт подачі в умовах воєнного стану на фінансування такого проєкту, як реконструкція та розвиток комплексу споруд центральних державних архівів України у м. Київ на понад 1 млрд грн, відображає про відсутність стратегічного планування публічних інвестицій як на державному, так і на місцевому рівні.

Підсумовуючи можна окреслити проблему яка полягає у відсутності системного підходу до відбору та оцінки публічних інвестиційних проєктів в умовах воєнного стану. Це проявляється у дисбалансі між секторами та рівнями влади, недостатній увазі до важливих сфер, таких як енергетика, ігноруванні реальних умов реалізації, зокрема близькості до зон бойових дій, а також у браку обґрунтування економічної доцільності проєктів. Для ефективного використання обмежених ресурсів необхідно вдосконалити критерії оцінювання проєктів, зосередившись на актуальних пріоритетах відновлення та реальних потребах країни.

Список використаних джерел:

1. «Четверта швидка оцінка завданої шкоди та потреби на відновлення (RDNA4)». URL: https://mva.gov.ua/media/1/Fourth_Rapid_Damage_and_Needs_Assessment_RDNA4.pdf.
2. Інформаційно-обчислювальний центр Мінсоцполітики України. URL: <https://www.ioc.gov.ua/analytics/dashboard-vpo>.
3. Закон України «Про державний бюджет України на 2025 рік» від 19.11.2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>.
4. Фонди відновлення України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/gromadskosti/fondi-vidnovlennya-ukrayini>.
5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України для залучення інвестицій з метою швидкої відбудови України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3563-20#Text>.
6. Петруненко Я.В. Соціально-економічні чинники відновлення України після перемоги. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. Том 35(74), №3. 2024. С. 68 – 75.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 серпня 2024 р. № 903 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2024-%D0%BF#Text>.
8. Постанови Кабінету Міністрів України від 14 травня 2024 р. № 549 “Про утворення Стратегічної інвестиційної ради”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-2024-%D0%BF#Text>.
9. Стратегічна інвестиційна рада ухвалила єдиний портфель інвестпроєктів. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=0b6825e1-9835-48e3-b931-67972629e0e9&title=StrategichnaInvestitsiinaRadaUkhvaliladiniiPortfelInvestproktiv>.
10. Результати оцінки концепцій публічних інвестиційних проєктів, поданих головними розпорядниками бюджетних коштів під час підготовки Бюджетної декларації на 2025-2027 роки. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/результати_оцінки_концепцій_публічних_інвестиційних_проєктів_поданих_ГРК_під_час_підготовки_БД_на_2025-2027_роки.pdf.